

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
ДС/СС 05/4-02 бр. 159/1-ХП/8
21.02.2013. године

ВЕЋЕ НАУЧНИХ ОБЛАСТИ
ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА

Наставно-научно веће Филозофског факултета у Београду је на својој III редовној седници, 21.02.2013. године – на основу чл. 221. став 1. алинеја 14. и члана 266. Статута Факултета, прихватило Извештај Комисије за докторске студије с предлогом теме за докторску дисертацију: АРХИТЕКТА АЛЕКСАНДАР ЂОКИЋ (1936-2002), докторанда Александре Јевтовић.

За ментора је одређен проф. др Александар Кадијевић.

Доставити:

1x Универзитету у Београду
1x Стручном сараднику за
докторске дисертације
1x Шефу Одсека за правне послове
1x Архиви

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Проф. др Милош Арсенијевић

Факултет Филозофски04/1-2 бр. 6/2263

(број захтева)

22.02.2013.

(датум)

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Веће научних области друштвено-хуманистичких
наука

(Назив већа научних области коме се захтев упућује)

ЗАХТЕВ**за давање сагласности на предлог теме докторске дисертације**

Молимо да, сходно члану 46. ст. 5. тач. 3. Статута Универзитета у Београду («Гласник Универзитета», бр. 131/06), дате сагласност на предлог теме докторске дисертације:

Архитекта Александар Ђокић (1936-2002)

(пун назив предложене теме докторске дисертације)

НАУЧНА ОБЛАСТ историја уметности

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

Име, име једног од родитеља и презиме кандидата:

Александра (Бранислав) Јевтовић

Назив и седиште факултета на коме је стекао високо образовање:

Архитекстонски у Београду

Година дипломирања:

2009.

Назив мастер рада кандидата:

Назив факултета на коме је мастер рад одбрањена:

Година одбране мастер рада:

Обавештавамо вас да је

Наставно-научно веће

на седници одржаној

21.02.2013.

размотрило предложену тему и закључило да је тема подобна за израду докторске дисертације.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Проф. др Милош Арсенијевић

Прилог:

1. Предлог теме докторске дисертације са образложењем

Додатак уз образац 1.

ПОДАЦИ О МЕНТОРУ

за кандидата **Александру Јевтовић**

Име и презиме ментора: **Александар Кадиевић**

Звање: **редовни професор**

Списак радова који квалификују ментора за вођење докторске дисертације:

1. *Градитељска делатност Петра Ј.Поповића у југоисточној Србији (1908-1930)*, Зборник за ликовне уметности Матице српске 40, Нови Сад 2012, 225-240. **M51**
2. *Три схватања историјског духа времена у архитектури*, SYMMEIKTA.Зборник радова поводом четрдесет година Института за историју уметности Филозофског факултета у Београду (ур.И.Стевовић), Београд 2012, 531-540. **M14 4**
3. *Hrvatski arhitekti u izgradnji Beograda u 20.stoljeću*, Prostor 42, Zagreb 2011, 467-477. **SCI LIST (АНЦИ LIST) M23**
4. *Newer Serbian Architecture and its Audience*, Зборник Матице српске за ликовне уметности 39, Нови Сад 2011, 253-270. **M51**
5. *Архитектура и дух времена*, Грађевинска књига, Београд 2010. **M41**

Заокружити одговарајућу опцију (А, Б, В или Г):

А) У случају менторства дисертације на докторским студијама у групацији техничко-технолошких, природно-математичких и медицинских наука ментор треба да има најмање три рада са SCI, SSCI, АНЦИ или SCIE листе, као и Math-Net.Ru листе.

Б) У случају менторства дисертације на докторским студијама у групацији друштвено-хуманистичких наука ментор треба да има најмање три рада са релевантне листе научних часописа (Релевантна листа научних часописа обухвата SCI, SSCI, АНЦИ и SCIE листе, као и ERIH листу, листу часописа које је Министарство за науку класификовало као M24 и додатну листу часописа коју ће, на предлог универзитета, донети Национални савет за високо образовање. Посебно се вреднују и монографије које Министарство науке класификује као M11, M12, M13, M14, M41 и M51.)

В) У случају израде докторске дисертације према ранијим прописима за кандидате који су стекли академски назив магистра наука ментор треба да има пет радова (референци) које га, по оцени Већа научних области, квалификују за ментора односне дисертације.

Г) У случају да у ужој научној области нема квалификованих наставника, приложити одлуку Већа докторских студија о именовању редовног професора за ментора.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Датум 8.2.2013

М.П.

проф. др Милош Арсенијевић

Универзитету Београду
Филозофски факултет
Одељење за историју уметности

Докторске студије Образложење предлога теме
докторске дисертације

АРХИТЕКТА АЛЕКСАНДАР ЋОКИЋ
(1936-2002)

Ментор
проф. Др Александар Кадијевић

Студент
Александра Јевтовић
би/100012

Београд 2012.

ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА

Предмет истраживања ове докторске тезе биће живот и дело архитекте Александра Ђокића (1936-2002). Током своје вишедеценијске каријере Ђокић је успешно деловао на више поља и оставио запажене резултате како у области урбаног планирања тако и у области архитектонског пројектовања.

У току радног века био је сарадник у Заводу за унапређење комуналне делатности СР Србије, Заводу за изградњу и реконструкцију града Београда као и у Институту за архитектуру и урбанизам Србије, приступао је и мањим бироима који су добијали на значају управо у време његовог деловања. Сопствени биро, под називом „Романтична архитектура“, оснива 1992. године и у њему остаје до краја свог радног века.

Као стваралац, у првој деценији свог радног века (1960-1970) бавио се меморијалном архитектуром и урбаним планирањем. Као аутор меморијалних објеката истиче се сарадњом са вајарима Крковићем и Живковићем, при чему задржава архитектонски израз али и прихвата одјеке Богдановићевих идеја о вредности симбола.

Током читаве седме деценије бавио се широким темама, генералним проблемима развоја градова, планирањем будућности читавих региона као и интензивнијом продукцијом стамбених и пословних објеката.

Као урбаниста, у градско ткиво је унео решења непозната тадашњим институцијама система, и у великом степену је заузео биће града као урбаниста на потезу Бановог брда као и читавог Београда. Синтагмом „повратак тргу“ најавио је Лабудово брдо које је унело непоновљиве новости у домаћу средину.

У том периоду заузима и одговарајуће место у сопственој генерацији и до изражаја долази његов стилски израз. Игра се са екстремима, пројектује у духу авангарде комбинујући романтичну архитектуру са дозом пост-модерне. У том периоду настаје и његово ремек-дело трафостаница „Филмски град“ као својеврсна катедрала механицистички настројене епохе.

Од осме деценије надаље, већ чврсто позициониран као аутентични стваралац даје својеврсни омаж средини из које потиче што означава нову, зrelu фазу његовог стваралаштва. Не напуштајући тенденције епохе којој припада, усваја и примењује елементе националне културе. На примеру куће Југословенско-норвешког пријатељства

у Горњем Милановцу, та идеја је најјасније приказана. Аутор из синтезе српског конака и норвешког брода рађа монументални обејекат скулпторалне форме, окружен природним амбијентом који на својеврсан начин обележава читаву Ђокићеву каријеру као архитекте.

Поред друштвеног статуса који је уживао током шездесетих година као предани радник Завода, јако брзо је стекао и статус уметника (најпре из сарадње са вајаром М. Крковићем) и до краја века деловао је на оба поља. Излагао је самостално и учествовао на свим Салонима архитектуре у Музеју примењене уметности у Београду (77-2001), по позиву учествовао на пет Светских бијенала архитектуре, и у Софији и у Београду, учествовао је на преко 60 јавних и позивних конкурса, добитник је великог броја награда и друштвених признања (Републичка Борнбина награда за архитектуру, Награда УЛУПУДС-а за животно дело, Златна диплома Београдских тријенала светске архитектуре, ...)

Сарађивао је са већим бројем часописа (Архитектура-урбанизам, Урбанизам Београда, Изградња, Комуникације, ИТ новине, Борба, НИН, Политика итд.) и инсистирао на комуникацији између архитектуре и средине на јако опасном - популарном нивоу. Писао је приказе сопствених пројеката и уједно се бавио проблемима, као и популаризацијом, струке.

Постао је члан Академије архитеката Србије 1995. године, исте године је објавио и монографију за коју је текст писао проф. др Зоран Маневић.

ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА

Циљ истраживања ове докторске тезе јесте:

- *преглед делатности и кретања кроз струку Александра Ђокића* -
 - детаљан приказ и анализа делатности А. Ђокића, истицање стилских карактеристика и особености, истраживање стилских утицаја под којима је аутор стварао као и утицаја које његова дела имају на своје окружење;
 - позиционирање у ширем историјском контексту кроз проучавање токова у времену који су се одражавали како на стање друштва тако и на уметност која се у том друштву рађала;
 - да се на примеру његове уметности укаже на, тада надлазеће, нове димензије поимања уметности не само као естетског медија већ и комуникационог.
- *тумачење и вредновање архитектуре Александра Ђокића* -
 - анализа архитектуре А. Ђокића у контексту својих савременика као и позиционирање у односу на друге ствараоце српске архитектонске сцене XX века;
 - позиционирање у контексту архитектуре Београда, српске архитектуре XX века као и у контексту романтичних тенденција у српској архитектури;
 - анализа и препознавање архитектуре А. Ђокића као промотера нових струја и трендова у светској архитектури, као поборника постмодернистичких схватања, као инструмента у комуникацији и хуманизацији архитектуре и друштва, као својеврсног хроничара сопственог времена.

Крајњи циљ рада јесте да се стручној јавности пружи потпунија слика о животу и раду овог аутора и истражи његов значај за српску архитектонску и културно-уметничку сцену, уз препознавање нових значења у ширем контексту и уз мултидисциплинаран приступ.

ОСНОВНЕ ХИПОТЕЗЕ

Романтичне тенденције у српској архитектури своје корене вуку јако дуго, још од шездесетих година XIX века и испољавају се углавном у опусима аутентичних појединаца. Немали број снажних личности у историји српске архитектуре, говори о амбијенту у којем су настајали и стварали али и о културном аутизму домаће средине.

У XX веку издвајају се личности Момира Коруновића, Михајла Митровића и Александра Ђокића. Оно што је заједничко свој тројици аутора јесте снажно изражен романтичарски сензибилитет, снажан лични израз као и изражена имплементација националних мотива. Сва тројица уметника су умела да на време препознају ефемерност актуелних тенденција и да остану доследни себи, својим личним представама уметности и свом пореклу. Све карактеристике уметника, које би било која самосвеснија култура подржала и употребила као средства сопствене афирмације на ширем, светском плану. Домаћа култура то није имала снаге да изнесе.

Момир Коруновић стварао је у првој половини XX века, и као такав представља претечу потоње двојице. Период који му следи био је период својеврсног идеолошког мрака. Заједно са ревалоризацијом Коруновићевог дела на архитектонској сцени појављују се Михајло Митровић и Александар Ђокић, независно један од другог, али се убрзо препознају. Сличности Ђокића са Митровићем нису пука коинциденција, означавају сличну оријентацију у амбијенту, владајуће стање духа и дељење исте идеје.

Шездесетих и седамдесетих година прошлог века појам „немогуће“ постајао је превазиђен. Нил Армстронг је закорачио на Месец и прве верзије интернета полако крче свој пут. Компјутери нагло и неочекивано шире могућности човека, уједно га плашећи, попут мисли о летењу свемиром. Појављују се прва упозорења о загађењу планете и коначности исте. Након периода разарања светских размера, велики број планера и архитеката бави се утопистичким идејама и пројектима.

Трагове утопистичких ставова видимо и у делатности Александра Ђокића, који је и у својим писаним делима као и на пројектима подржавао светске токове на себи својствен начин.

Домаћом архитектонском сценом шездесетих година већ владају савремене тенденције структурализма заснованог на особинама преднапрегнутог бетона, присутне су и стаклене структуре као варијетети мисоове архитектуре, Б. Богдановић долази до сопствених формула на међи између скулптуре и архитектуре, ствара карактеристичан језик симбола, који је померио границе.

Александар Ђокић се са националном културом упознао на самом почетку свог радног века, учешћем са пројектом на конкурс за реконструкцију Смедеревске тврђаве. Као да су читаве две деценије биле потребне да та идеја сазри у њему и да свој пуни домет оствари на пројекту за кућу југословенско-норвешког пријатељства.

Слично се дешава и у опусу Михајла Митровића а слично се дешава и када посматрамо целокупни развој националног стила у српској средини.

Домаћа културна сцена је одувек осцилирала између конфирмације сопствене традиције и прихватања страних утицаја и у тој вечитој борби, само су ретки појединци успевали да постигну баланс оба. У делима Александра Ђокића, видимо спој романтичног историцизма и свемирске технологије авангардних покрета, читав опус у стилском погледу је својеврсни ход по жици, од романтичних понирања у свет вечитих симбола до жеље да се прихвате контроверзне визије будућности, а потом смештање оба у контекст самосвесног доживљаја регионалне архитектуре. Рађа скулпторалне форме у ауторском духу користећи храбри футуристички експресионизам и органску оријентацију, асоцијације на техно-форме и својим вишструким деловањем отавара многе путеве. Креира као архитекта визионар док паралелно демистификује архитектуру борећи се да је приближи друштву.

У време сингуларизма као колективне свести он вешто прихвата плурализам стилских тенденција и своје генерације у којем тежи да спозна себе кроз своје дело. Најпре слободно прихвата авангардна кретања у светској архитектури, кретања слободна и у духу наше традиционалне средине, користи се облицима и топлим материјалима и на одустаје од шокантног ефекта меморијала који је приметан на готово свим његовим пројектима. Коначно, не скрива припадање регионалној култури али у њој тежи да се истакне.

Залагање за повратак тргу, скулптуру у простору, просторе забаве, хуманизацију градова говоре о ширем смислу који је за њега имало бављење архитектуром. У домену пројектовања засигурно је оставио обиман опус о којем се може писати као о опусу који

јесте на граници кича, ако се у обзир узме да је све време на уму имао идеју о архитектури као медијуму и о томе да архитекта нужно мора мислити медијски, можда кич и јесте био нешто што тадашња средина заслужује.

Оно што се значајно истиче када се посматра овај аутор у целокупном контексту свог времена јесте његово правилно сагледавање времена, друштва, уметности из чега је проистекло правилно сналажење у њему. Не може се, нипошто, рећи да Александар Ђокић није био довољно цењен у време свог деловања, али се исто тако, са сигурношћу, може тврдити да сви аспекти његовог утицаја нису још увек довољно расветљени, што је и намера овог рада.

МЕТОД ИСТРАЖИВАЊА

У циљу што свеобухватније анализе стваралаштва архитекте Александра Ђокића, валоризације и периодизације његовог дела, позиционирања аутора у контексту српске уметности и архитектуре, током истраживања ће бити коришћено више метода :

- Сакупљање и проучавање породичне заоставштине која се чува у бироу „Романтична архитектура" у несистематизованом облику (обимна је и садржи велики број планова, макета, цртежа, скица, белешки, техничке и фото документације, као и чланака дневних и недељних листова које је архитекта сам прикупљао и класификовао и који јасно сведоче о предметима његовог интересовања);
- Теренски рад, обилажење и фото-документовање актуелног стања изведених објеката;
- Прикупљање и анализа историографске грађе као и извора сродних научних дисциплина: архитектуре, херитологије, социологије, психологије (дела која се баве колико самим архитектом толико и осталим аспектима периода у којем је он живео и стварао);
- Прикупљање и анализа библиографије архитекте Александра Ђокића (бројни су чланци, прилози и критике објављени у дневним и недељним листовима, стручној периодици, у којима се аутор бави приказом сопствених пројеката као и проблемима струке) као и каталога који су пратили бројне самосталне изложбе;
- Сакупљање и анализа сачуваних сећања у форми интервјуа;
- Непосредан контакт и интервјуисање личности везаних за предмет истраживања: најближих рођака, сарадника и савременика, акценат ће бити на реконструкцији појединачних удела у коауторским пројектима, поткрепљено доказима из материјално-естетске сфере.

Осим детаљне анализе Ђокићевог деловања и стилске анализе дела, намера је да се и целокупна његова делатност анализира у односу на одговарајуће уметничке, културолошке и социолошке токове времена у којем је живео и стварао, с тим циљем подразумева се мултидисциплинаран приступ теми.

СТРУКТУРА РАДА

Рад ће се састојати из поглавља:

1. УВОД И ИСТОРИОГРАФИЈА

(у поглављу ће бити изложен предмет истраживања, циљ истраживања као и преглед досадашњих историографских истраживања)

2. ИЗВОРИ И ГРАЂА

(преглед заоставштине аутора, расположиве архивске грађе као и живих сарадника на конкретним пројектима)

3. АНАЛИЗА ЕПОХЕ

(тумачење општих токова на историјској сцени друге половине XX века; тумачење културолошких, социолошких, економских, политичких и осталих токова који се сустичу на јавној сцени Србије; стремљења на уметничкој и архитектонској сцени посматраног периода; актуелни стилови у којима се пројектује; посебан осврт на снажне уметничке индивидуе које су обојиле домаћу архитектонску сцену делујући независно од актуелних токова и на тај начин дајући трајније доприносе домаћој уметности)

4. ЂОКИЋ АЛЕКСАНДАР - БИОГРАФИЈА

5. ЂОКИЋ АЛЕКСАНДАР - ДЕЛА (ово поглавље ће садржати већи број подпоглавља која ће се бавити следећим темама)*

5.1. Школовање и утицај

5.2. Хуманизација града

(анализа изграђених и неизграђених дела, као и стручних публикација у којима се бавио проблемима из области урбаног планирања)

5.3. Динамизам монументалних форми

(анализа изграђених и неизграђених пројеката меморијалних споменика као и стручних публикација у којима се бавио проблематизацијом меморијалне градње)

5.4. Игра са екстремима

(анализа изграђених и неизграђених дела, као и стручних публикација у којима се бавио проблемима из области пројектовања стамбених и пословних објеката)

5.5. Простори забаве

(анализа пројеката намењених забави, као и стручних публикација у којима се бави игром као темом) 5.6. Значај

6. ЗАКЉУЧАК

7. БИБЛИОГРАФИЈА

7.1. Списак илустрација

7.2. Списак скраћеница

7.3. Литература

*Напомена: детаљније упознавање са изворима и грађом у току израде саме дисертације може проузроковати измене у структури рада, посебно у поглављу које се бави делима аутора.

ЛИТЕРАТУРА

Баба К. Хоми, *Постмодернизам/ постколонијализам, у Критички термини историје уметности*, Светови, Нови Сад 2004, 517-535

Бркић Алексеј, *Знакови у камену*, Српска модерна архитектура 193-1980, Савез архитеката Србије, Београд 1992.

Гипсон Ен, *Авангарда, у Критички термини историје уметности*, Светови, Нови Сад 2004, 259-274

Денегри Јаша, *Српска архитектура 1900-1970*, Архитектура-урбанизам бр.67, Београд 1971,48-51

Ђокић Александар (са Србом Јанковићем и Лазом Лазићем), *Ada Циганлија - будући рекреациони центар, пројектанти Слободан Илић и Александар Ђокић*, Изградња бр.6, Београд 1977, 34-40

Ђокић Александар, *Аман - урбанистичко решење централне зоне*, Архитектура-урбанизам бр.58, Београд 1969, 49-51

Ђокић Александар, *Бесконачни избор облика. Појам споменика као пластичне композиције не треба да буде рецепт, канон, унапред утврђена форма*, Политика 09.12.1972, 15

Ђокић Александар, *Британски нови градови*, Урбанизам Београда бр.56, Београд 1980, 33-38

Ђокић Александар, *Жичаре Бановог брда*, Профит са душом бр.2, Београд јун 1993, 13

Ђокић Александар, *Конкурс-од борбе до забаве*, Форум бр.3, Београд 1990.

Ђокић Александар, *Кућа југословенско-норвешког пријатељства*, Изградња бр.4, Београд 1984, 37-40

Ђокић Александар, *Лепенски вир. Значајно археолошко откриће у Ђердапу*, Архитектура-урбанизам бр.48, Београд 1967, 56

Ђокић Александар, *Линеарни град од плана до реализације*, Комуникације 79, Београд-пројект- Центар за планирање урбаног развоја, књ.3, Београд 1979.

Ђокић Александар, *Меморијални комплекс „Жикица Јовановић Шпанац“ на територији општине Косјерић*, Изградња бр.6, Београд 1981, 18-21

Ђокић Александар, *Насеље Кнежевац - Кијево*, Урбанизам Београда бр.24, Београд 1973, прилог

Ђокић Александар, *Насеље Кнежевац - Кијево (I и II етапа), Лабудово брдо - Видиковац 40 година грађевинарства СР Србије*, Изградња, посебан број, београд 1987, 137-144

Ђокић Александар, *Неготин - Прахово. Проблем развоја и просторне организације двојних насеља*, Архитектура-урбанизам бр.35-36, Београд 1965, 57-59

Ђокић Александар, *Нове шансе Новог Београда*, Архитектура-урбанизам бр.49-50, Београд 1968, 25-26

Ђокић Александар, *Октобарска награда Београда додељена за кеј*, Архитектура-урбанизам бр.47, Београд 1967, 15

Ђокић Александар (и) Михајло Чанак, *Повратак тргу*, ИТ новине, Београд 15.10.1976.

Ђокић Александар, *Повратак градском духу*, Комуникације '81. књ.2, Београд пројект - Центар за планирање урбаног развоја, Београд 1981, 117-122

Ђокић Александар, *Прелазни типови становања на примеру објекта Ф1 у насељу Кнежевац - Кијеео у Београду. Један двоетажни стан изнад другог*, Моја кућа бр.4, Београд 1982, 13

Ђокић Александар, *Програм и просторни план подручја Борско језеро-Брестовичка бања*, Архитектура-урбанизам бр.49-50, Београд 1968, 92-93

Ђокић Александар, *Простори забаве*, Изградња бр.11, Београд 1984, 169-171

Ђокић Александар, *Простори забаве (каталог)*, Галерија УЛУС-а, Београд 1992.

Ђокић Александар, *Пут ка стварном побољшању ситуације*, Комуникације '80, београд пројект- Центар за планирање урбанистичког развоја, књига 2, Београд 1980.

Ђокић Александар, *Ресник - град у граду. Линеарни град - Авала град*, Изградња бр.9, Београд 1979, 35-54

Ђокић Александар, *Ретроспективна изложба дела Михајла Митровића*, Архитектура-урбанизам бр.66, Београд 1971, 18-20

Ђокић Александар, *Ретроспективна изложба дела архитекте Михајла Митровића (каталог, предговор)*, Галерија Музеа примењене уметности у Београду 1971, 2-5

Ђокић Александар, *Споменички комплекс Кадињача*, Изградња бр.1, Београд 1980, 11-20

- Ђокић Александар, *Stad of rampus country - нови део амстердамске агломерације*, Архитектура-урбанизам бр.39, Београд 1965, 55
- Ђокић Александар, *Трагање за хуманим градом*, Политика, Београд 11.08.1979.
- Ђокић Александар, *Трг са спомеником Моши Пијаде у Београду*, Архитектура-урбанизам бр.56-57, Београд 1969, 128-129
- Ђокић Александар, *Трг у функцији сшановања; Архитектура, филозофија, наука и техника*, Савез архитектата Србије, Београд 1977, 91-93
- Ђокић Александар, *Урбанистички пројекат Ресника*, Урбанизам Београда бр.56, Београд 1980, 113-116
- Јанг Е. Џејмс, *Сећање/ споменици, у Критички термини историје уметности*, Светови, Нови Сад 2004, 294-309
- Јевтић Милорад, *Записи о београдској архитектури на средини осме деценије, Београдски круг лењиром. Поглед 2*, ИТ новине, Београд 2 2.10.1976.
- Кадијевић Александар, *Архитектура и дух времена*, Грађевинска књига, Београд 2010.
- Кадијевић Александар, *Један век трајења националног стила у српској архитектури, средина XIX- срединаXXвека*, Грађевинска књига, Београд 2007.
- Кадијевић Александар, *Осврт на пређени пут. Разговор са арх. Александром Ђокићем*, Ликовни живот бр.59/60, земун 1996, 93-98
- Кадијевић Ђорђе, *Романтична архитектура. Ауторска изложба арх. Зорана Маневића угалерији УЛУС-а, НИН*, Београд 25.01.1991, 57
- Кочишки Александар, *Ретроспективна изложба „Архитектурата на Александар Гокик“*, Културен живот бр.1-2, Скопје 1987, 47
- Култерман Удо, *Сувремени архитекти у Јордану*, Архитектура бр. 189-195, Загреб 1985, 8
- Култерман Удо, *Zeitgenossische Architektur in Osteuropa*, Dumont, Koln 1985, 217-218
- Латур Бруно, *Никада нисмо били модерни*, есеј из симетричне антропологије, Mediterran publishing, Нови Сад 2010.
- Лукић Мирјана, *Изложба радова архитекте А. Ђокића*, Урбанизам Београда бр.17, Београд 1971, 28-29

Мако Владимир, *'Природа' естетичке посебности и опшности националног израза*, у *Естетика-архитектура*, књ.2, Орион Арт - Архитектонски факултет, Београд 2009, 35-55

Маневић Зоран, *Александар Ђокић*, БМП, Београд 1995.

Маневић Зоран, *Границе фантастике Александра Ђокића*, ИТ новине, Београд 11.01.1982, 17

Маневић Зоран, *Изложба за углед (ретроспектива Александра Ђокића у Музеју примењене уметности у Београду)*, НИН, Београд 21.09.1986, 39

Маневић Зоран, *Разговор са Александром Ђокићем, секретаром Савеза архитеката Србије*, *Архитектура је на умору*, ИТ новине, Београд 31.05.1974, 7

Маневић Зоран, *Романтична архитектура*, Београд 1990.

Маневић Зоран, *Српска архитектура XX века/са, у Архитектура XX вијека*, Београд-Загреб-Мостар 1986, 19-31.

Маневић Зоран, *Српска архитектура XX века. Уметност на тлу Југославије. Архитекти XX века*, Просвета, Београд 1986, 30

Маневић Зоран, *Српска архитектура 1900-1970*, Музеј савремене уметности, Београд 1972,33, 121

Маневић Зоран, *Функција облика у делу Александра Ђокића*, Човјек и простор бр.3-4, Загреб 1980, 20

Маневић Зоран, *Четири генерације*, Живот уметности бр. 14, Загреб 1971, 26-33

Маневић Зоран, *Четврта генерација*, НИН, Београд 11.10.1970, 43-44

Мартиновић Урош, *Архитектура Србије јуче и данас. 40 година грађевинарства СР Србије*, Изградња-специјални број, Београд 1987, 31-40

Мартиновић Урош, *Хроника у 10 призора*, Изградња бр.9-10, Београд 1884, 51

Миленковић Александар, *Повратак забави. Изложба „Простори забаве“ у галерији УЛУС-а у Београду*, Епоха 42-43, Београд 11.08.1992, 40-41

Миленковић Александар, *Приватна сликовница историчара архитектуре*, Архитектура бр.178-9, Загреб 1981, 28-31

Миленковић Александар, *Снажна креативна личност. Изложба остварења архитекте А. Ђокића у Музеју примењене уметности*, Изградња бр.7, Београд 1986.

Милетић-Абрамовић Љиљана, *„Простори забаве“ архитекте Александра Ђокића*, Форум бр.17, Београд фебруар 1993, 8

Милетић-Абрамовић Љиљана, *Паралеле и контрасти, српска архитектура 1980-2005*,

Музеј примењене уметности, Београд 2007.

Милић Владимир, *Постмодернизам без мистификација. Експанзија архитектуре*

архитекте Александра Ђокића, Време, београд 22.07.1991, 55

Мирошниченко Веденин, *Архитектура Србије 80-х годов. Дни Култур СР Србије*,

Сентлбр 1982.

Митровић Михајло, *Новија архитектура Београда*, Југославија, Београд 1975.

Митровић Михајло, *Свежи талас. Поводом изложбе архитекте Александра Ђокића*,

Политика 05.02.1971, 14

Млађеновић Ивица, *Архитектура Александра Ђокића*, Наш дом бр.12, Марибор 1986,

34

Млађеновић Ивица, *Први, други и трећи београдски тријенале светске архитектуре*,

Савез архитеката Србије и Студио „Линија А“, Београд 1992, 262-263

Млађеновић Ивица, *11 истакнутих архитеката Југославије - књига 2*, Студио „Линија

А“, Београд 1989, 9-12

Млађеновић Ивица, *55 истакнутих архитеката Југославије*, Студио „Линија А“,

Београд 1989.

Поповић Дарко, *Групни портрет нове архитектонске генерације*, ИТ новине, београд

08.11.1982.

Пушић Марија, *Динамизам монументалних форми. Пројекти за меморијалне споменике Момчила Крковића и арх. Александра Ђокића*, Ослобођење,

Сарајево 18.12.1966. Пушић Марија, *Пројекти за меморијалне споменике Момчила Крковића и Александра Ђокића*, Уметност бр.9, Београд 1967, 115

Радовић Ранко, *Изложба пројеката за меморијалне споменике Александра Ђокића и Момчила Крковића*, Архитектура-урбанизам бр.40, Београд 1966, 57

Ристић Снежана, *Развојни пут архитекте Александра Ђокића*, Човјек и простор бр.6, Загреб 1986, 5

Стојановић Братислав (и) Урош Мартиновић, *Београд 1945-1975*, Урбанизам и архитектура, Београд 1978, 243

Штраус Иван, *Архитектура Југославије 1945-1990*, Свјетлост, Сарајево 1991.

„Реферат о квалификованости кандидата и подобности предложене теме за докторску дисертацију“

1. Основни подаци о кандидату и дисертацији: Кандидаткиња Александра Јевтовић (Приштина 1985) је гимназију завршила у Подгорици 2004.год. Дипломирала је на Архитектонском факултету Универзитета у Београду 2009.год. Докторске студије на Одељењу за историју уметности Филозофског факултета уписала је 2010.год. Током 2012.год. пријавила је и образложила тему дисертације под насловом „Архитекта Александар Ђокић (1936-2002)". Бави се пројектовањем, академским предавањем, стручном публицистиком и научном историографијом. Објавила је неколико запажених саопштења са стручних конференција и семинара. У оквиру њене будуће дисертације, предвиђен је обиман монографски наратив о архитекти Ђокићу, употпуњен устаљеним анализама и запажањима, као и свим неопходним библиографским подацима.

2. Предмет и циљ дисертације: Тема кандидаткињине дисертације је веома значајна за истраживање и тумачење развојних токова српске архитектуре у деценијама након Другог светског рата. Подразумева исцрпни монографски осврт на живот и рад арх.Ђокића, широко познатог и признатог ствараоца, превасходно везаног за просторе Србије и Црне Горе. Реч је о новој монографији о том свестраном стручњаку, првој после Маневићеве (1995), и која би требало из новог методолошког угла да осветли слојевити опус тог плодног градитеља. Ђокић се успешно остварио на пољу пројектовања, грађења, урбанизма, теорије, публицистике, критичке и организационе делатности. Идеја је оригинална, јер о Ђокићу није написана свеобухватна студија која би све видове његове делатности подједнако темељито осветлила. Развој наше научне мисли у области вредновања и тумачења историје архитектуре, овим радом биће знатно обогаћен. Нова периодизација и валоризација Ђокићевог дела биће задуго функционални и одрживи. Допrineће и бољем познавању укупног развоја читаве српске послератне архитектуре.

3. Опис садржаја (структуре по поглављима) дисертације: Структура је функционално одељена на више целина. Предвиђена су следећа систематизована поглавља: „Увод и историографија", „Извори и грађа", „Контекст", „Биографија", „Дела", „Закључак" и „Библиографија".

4. Основне хипотезе од којих ће се полазити у истраживању: Хипотезе изнете у кандидаткињином образложењу су неспорно утемељене и доказиве. Несумњиво ће се потврдити током свеобухватног истраживања слојевите грађе која посредно и непосредно сведочи о распрострањеној делатности архитекте Ђокића, поготово став да је он био један од најзначајнијих српских неимара новијег доба, по сензибилитету близак Момиру Корунувићу и Михајлу Митровићу. Плурализам стилских тенденција и хуманистички слојеви Ђокићеве архитектуре, такође ће бити осветљени и доказани у будућој дисертацији. Оригинаност и свестраност његових пројектантских метода ће се једнако потврдити кроз анализе и оцене.

5. Методе које ће се у истраживању применити: Примениће се синтетички критички метод савремене архитектонске историографије, који обједињује искуства архитеката тумача историје градитељства и специјализованих историчара уметности за ту област науке, једнако утицајних и плодних. Након прилежног сакупљања мноштва извора (систематизованих у архивима, музејима, заводима за заштиту споменика културе, библиотекама, фототекама, хемеротекама, универзитетским и приватној заоставштини арх.Ђокића), они ће се критички обрадити и затим подлећи исцрпној текстуалној дескрипцији, анализи и критици. Материја која ће бити предмет предстојеће дисертације, свестрано ће се сагледати кроз појавне облике, али и теже уочљиве духовне, културолошке и естетске слојеве Ђокићевих дела.

6. Очекивани резултати и научни допринос:

Темељитом и исцрном монографском студијом о А.Ђокићу, домаћа и међународна историографија ће се значајно обогатити, али и суштински подстаћи на још ефективније вредновање укупних развојних токова српског послератног градитељства. Ђокићев живот и дело биће слојевито реконструисани и детаљно осветљени са фактографско-аналитичког становишта. Поједине досадашње историографске оцене, запажања и закључци, али и нека датовања и атрибуције, овим радом ће се критички ревидирати, што ће плодно подстаћи и друге тумаче при разматрању опуса наших значајних градитеља.

7. Закључак:

Сматрајући тему адекватно образложеном, а кандидаткињу компетентном да јој приступи, предлажемо Вам прихватање теме њене пријављене докторске дисертације.

у Београду 8.2.2013

Потписи чланова комисије:

др Александар Кадијевић, ментор, редовни професор Одељења за историју уметности Филозофског факултета у Београду

др Предраг Драгојевић, ванредни професор Одељења за историју уметности Филозофског факултета у Београду

др Саша Брајовић, ванредни професор Одељења за историју уметности Филозофског факултета у Београду

др Иван Стевовић, доцент Одељења за историју уметности
Филозофског факултета у Београду